



BELÜGYMINISZTERIUM

---

# **A Víz Keretirányelvről, a felszíni vízvédelmi jogszabályok felülvizsgálatának szükségességéről**

Gaul Réka Orsolya

BM Vízyűjtő-gazdálkodási és Vízvédelmi Főosztály

maszesz, 2018. november 29

---



## A Duna vízgyűjtő területe





## 24 beérkező folyó



**ÖSSZEÍTÉS**

ÉRKEZŐ VÍZHOZAM	3602 m³/s
KELETKEZŐ VÍZHOZAM	180 m³/s
TÁVOZÓ VÍZHOZAM	3782 m³/s

Magyarország nagyobb folyóinak sokévi középvízhozama (m³/s)

## 3 távozó

84% < 200 mBf (a Kárpát-medence alján)

95%-a a felszíni vízkészleteknek külföldi eredetű

árvíz, belvíz, aszály

mérsékelt égöv, kontinentális hatás

Klímaváltozás érzékeny vízkészletek



# Magyarország állandó és időszakos vízfolyásai



## Magyarország állandó és időszakos vízfolyásai

Vízfolyás jellege

- 1 - állandó
- 2 - állandó, de csak mesterséges vízelvezetés miatt
- 3 - időszakos
- 4 - időszakos, mesterséges hatás következtében

Vízgyűjtő nagyság kategóriája

- < 10 km<sup>2</sup>
- 10 - 100 km<sup>2</sup>
- 100 - 1000 km<sup>2</sup>
- 1000 - 10000 km<sup>2</sup>
- > 10000 km<sup>2</sup>





# Terhelések



Szerves  
szennyezés



Tápanyag  
szennyezés



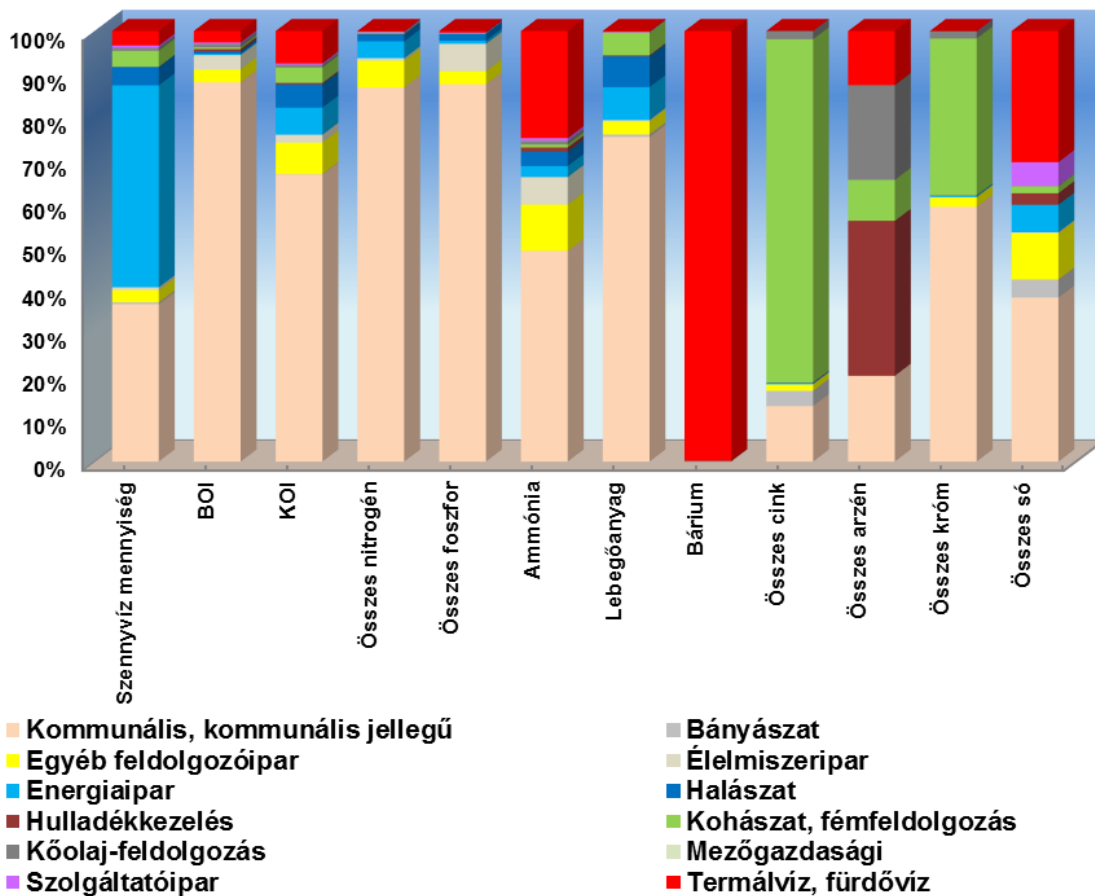
Veszélyes anyagok  
általí szennyezés



Hidromorfológiai  
változások

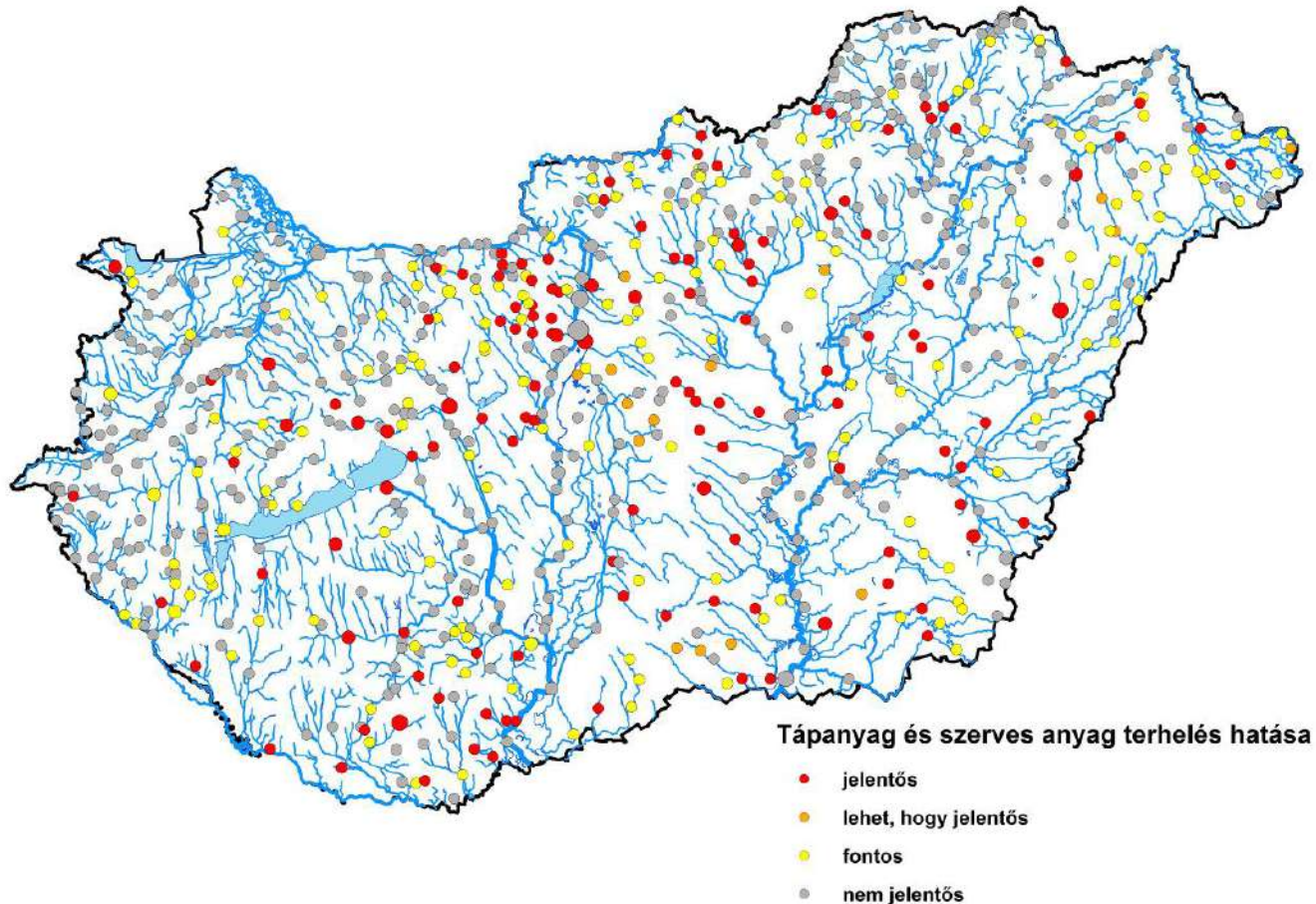


## Szennyezőanyag kibocsátások szektoronkénti megoszlása (OVGT-2, 3.5 ábra, Forrás: OKIR, 2010-2012)



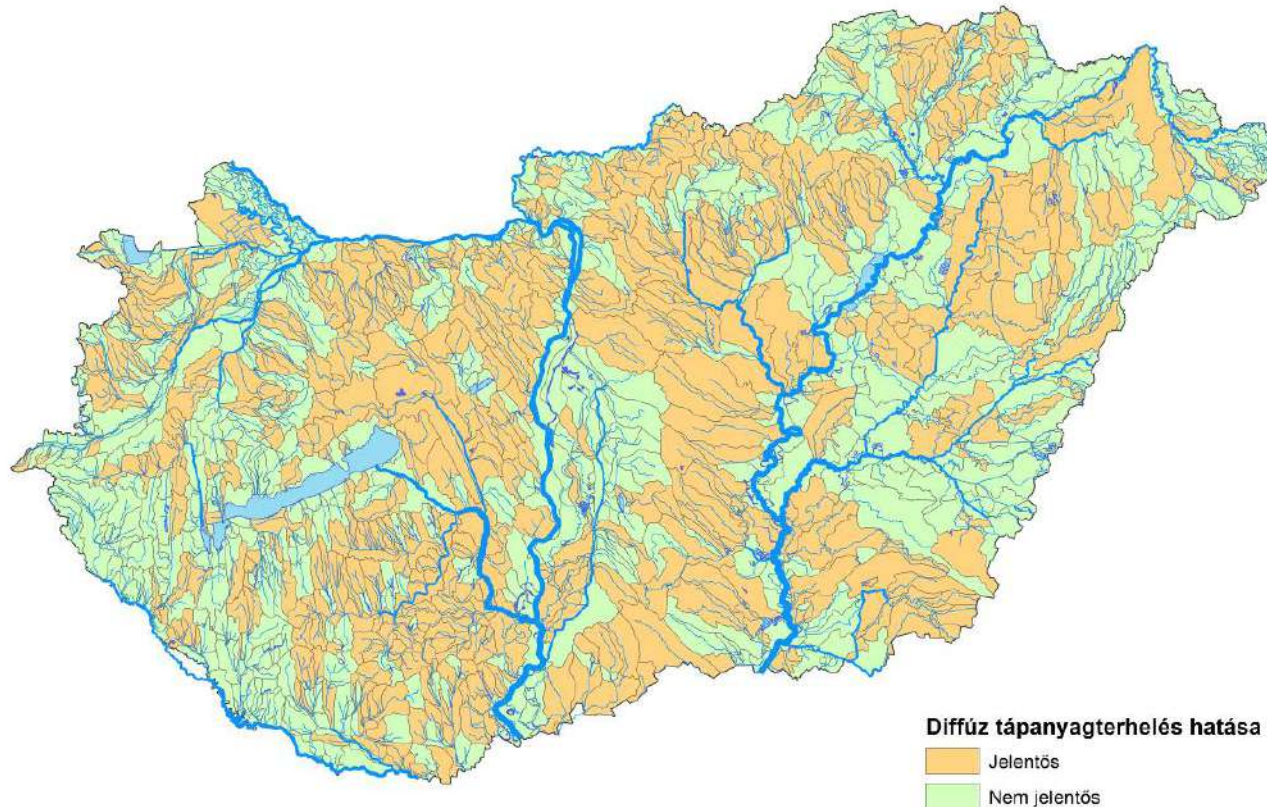


## Települési szennyvíztisztítók kibocsátásának vízminőségi hatásai (OVGT-2, 3.3 ábra, Forrás: OKIR, 2009-2012)



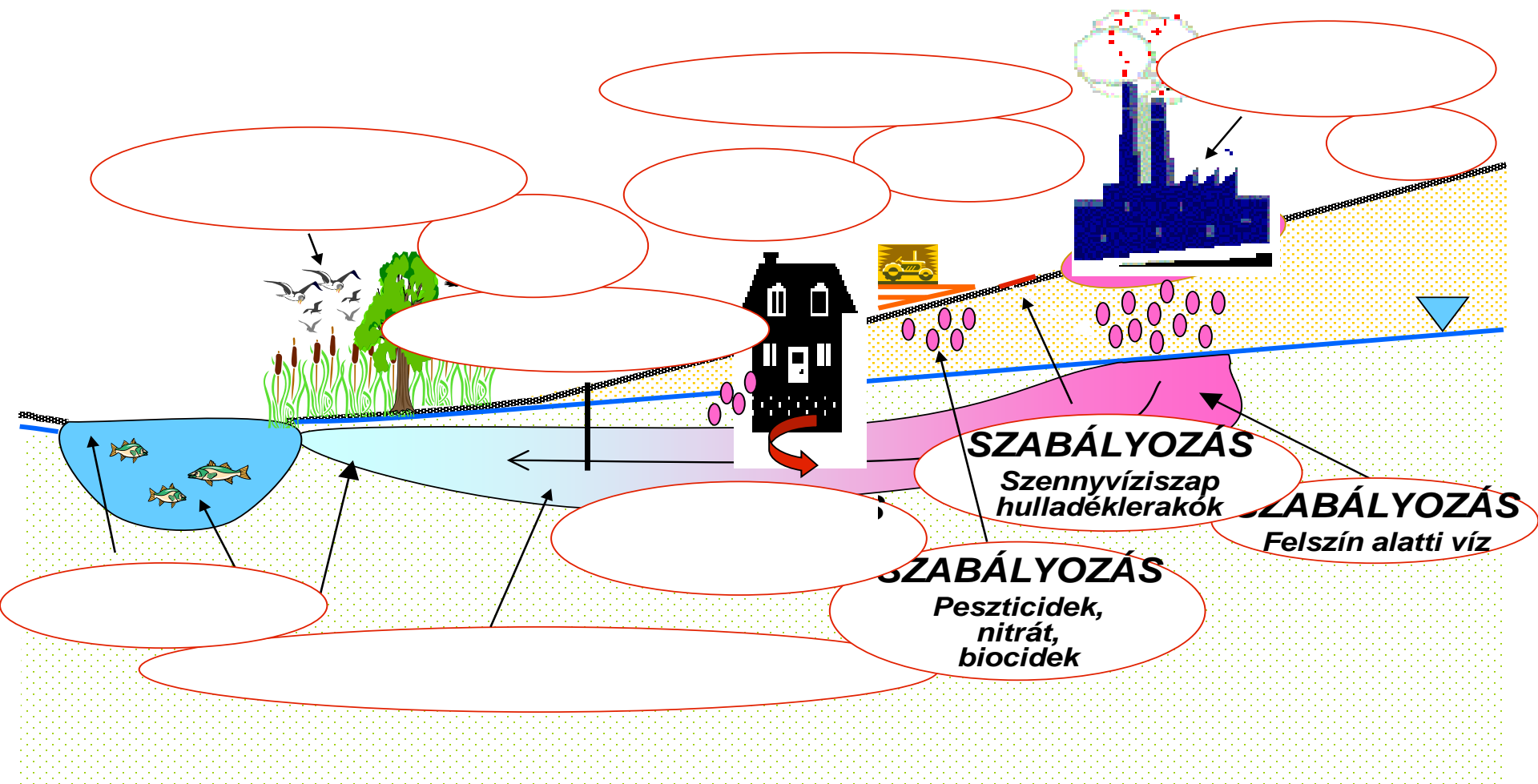


## Felszíni víztest vízgyűjtőket érő diffúz tápanyag terhelés hatása (MONERIS modell, OVGT-2, 3.18 ábra, 2009-2012)





Bevezetés a környezetvédelembe





BELÜGYMINISZTERIUM

## A Víz Keretirányelv

*Az Európai Parlament és Tanács 2000/60/EK sz. irányelve „Az európai közösségi intézkedések kereteinek meghatározásáról a víz-politika területén*

*(Water Framework Directive „WFD” - Víz Keretirányelv „VKI”)*



# Víz Keretirányelv 2000. december 22.

Veszélyes anyagok  
(IED, REACH, EQS  
irányelv)

Települési  
szennyvíz-  
elhelyezés

Ivóvíz irányelv

Fürdővíz irányelv

Természetvédelem  
(NATURA 2000)

Mezőgazdasági  
eredetű nitrát  
szennyezés elleni  
védelem

Árvízi irányelv

Felszín alatti víz irányelv



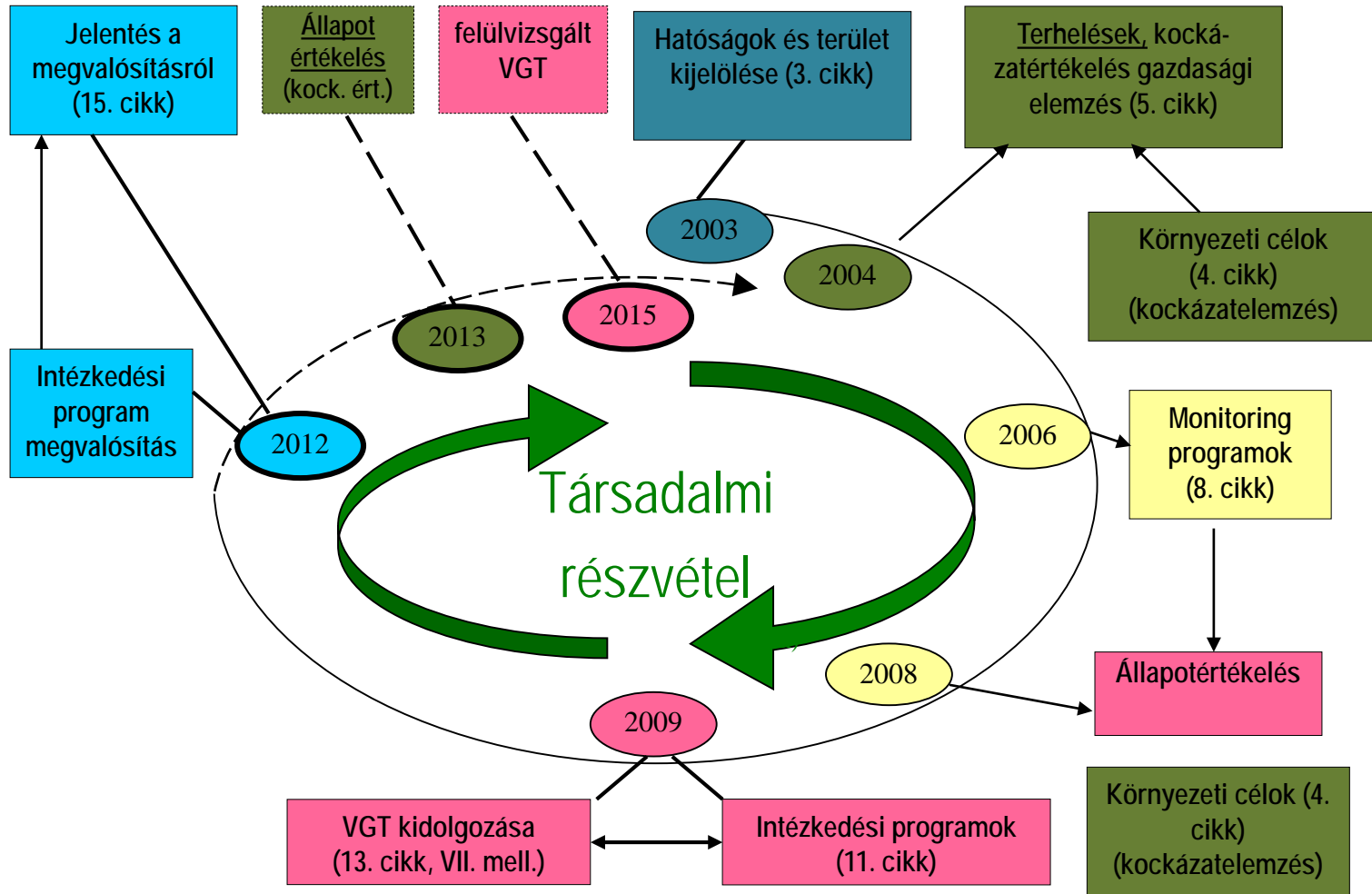
**VKI fő célkitűzése:**  
a vizek jó állapotának elérése 2015-ig  
(2021, 2027-ig)

felszíni vizek:  
jó ökológiai állapot  
jó kémiai állapot

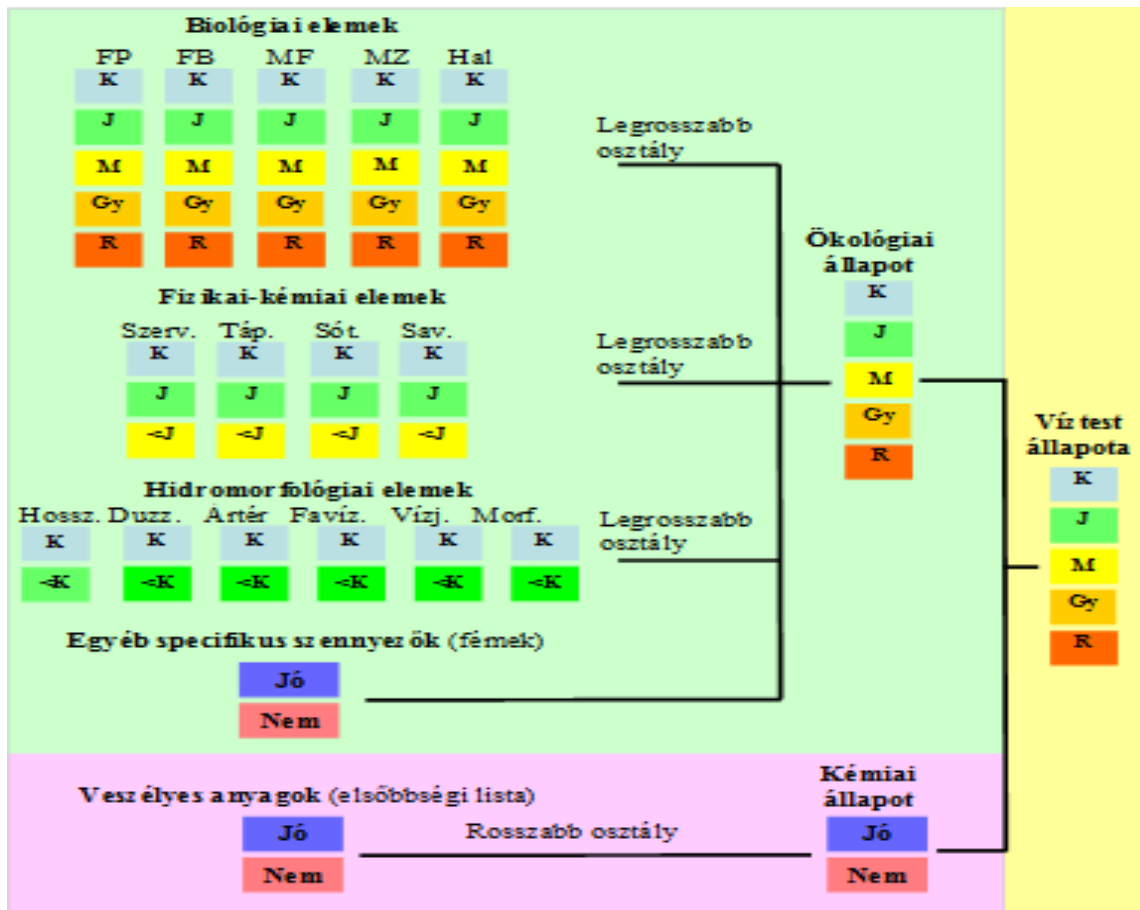


felszín alatti vizek:  
jó mennyiségi állapot  
jó kémiai állapot

# VGT tervezési folyamat 6 éves ciklus



## A felszíni vizek állapotát meghatározó minősítési rendszer sémája (OVGT-2, 6.1 ábra)



CIS No. 13 Útmutató az alapadatok aggregálási módszerének kiválasztásában (átlag, medián stb.) ad szabadságot a tagországoknak

„egy rossz mind rossz” elv alkalmazásával, szigorúan szabályozott rendszer



## Felszíni vizek állapota a VGT2 alapján

### 1. fizikai-kémiai jellemzők (ökológia állapot)

- tápanyagok (N,P) 35% jónál gyengébb

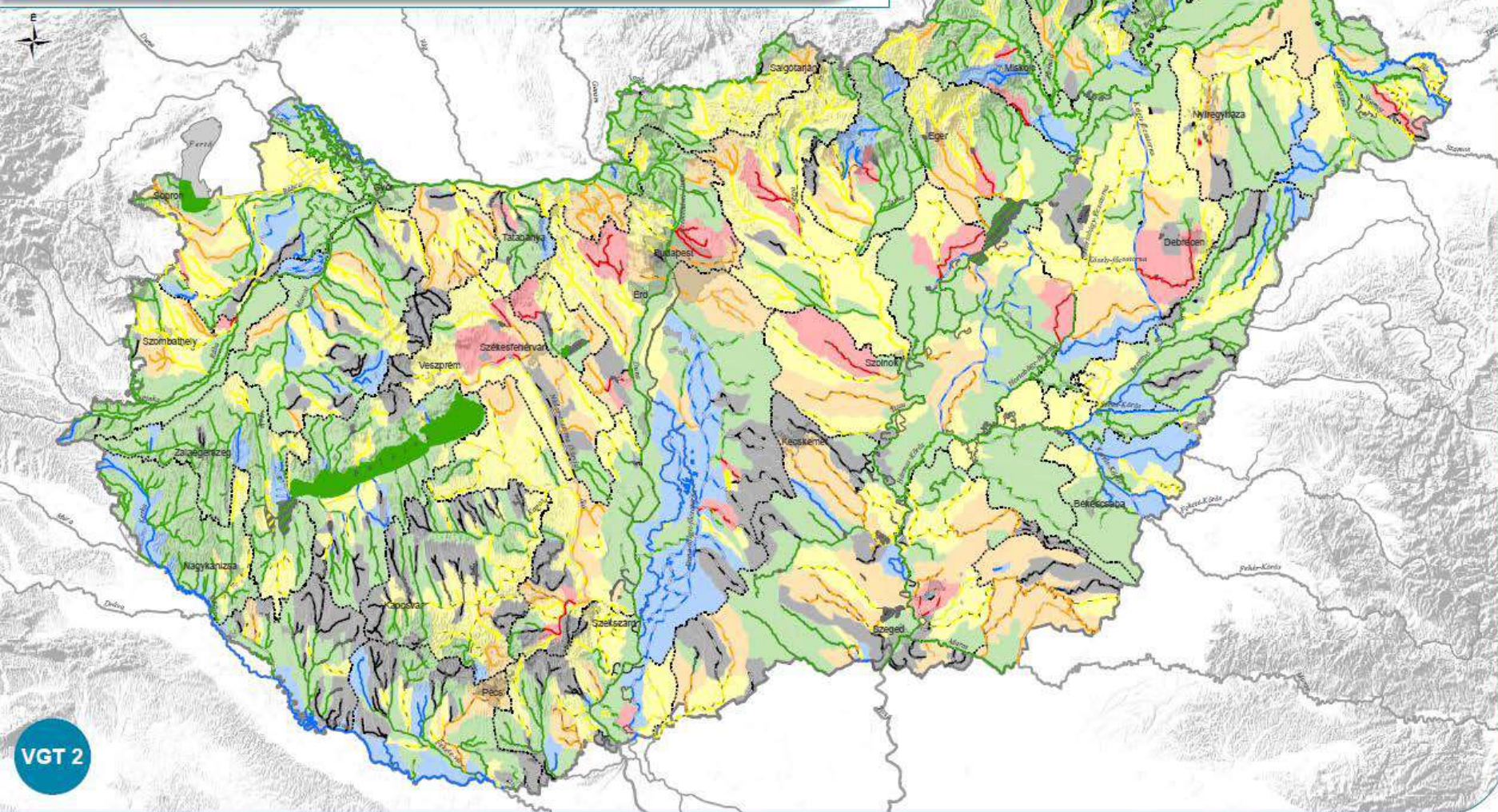
- vízgyűjtő-specifikus anyagok (As, Zn, Cu, Cr) miatt 20% problémás

### 2. kémiai állapot: 74% jónál gyengébb

(Hg, endoszulfán, Cd, PAH, Pb, triklór-metán,...)

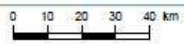
A Duna-vízgyűjtő magyarországi része  
**FELSZÍNI VÍZTESTEK MINŐSÍTÉSE**  
**FIZIKAI-KÉMIAI ELEMELK**

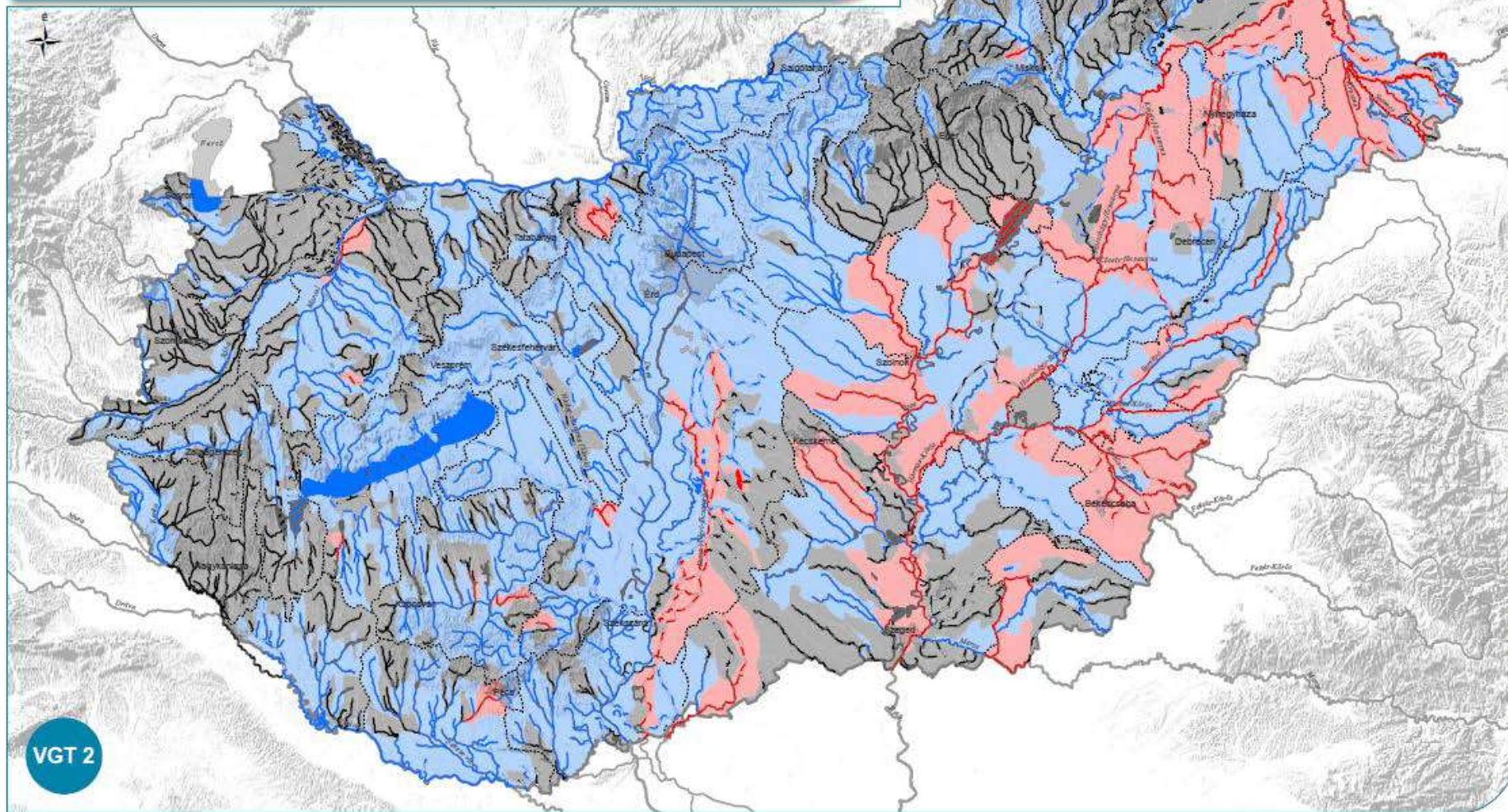
6-3. térkép



VGT 2

<b>Jelmagyarázat</b>	<b>Fizikai-kémiai állapot</b>	<b>Víztestek kategóriái</b>
— országhatár	— kiváló	— mesterséges
--- alegységhatár	— jó	— erősen módosított
	— mérsékelt	
	— gyenge	
	— rossz	
	— adathiány	





VGT 2

Jelmagyarázat

- országhatár
- ..... alegységhatár

Kémiai állapot

- jó
- nem jó
- adatlány

Víztestek kategóriái

- mesterséges
- erősen módosított



## VKI 16. cikk - Vízszennyezés elleni stratégiák

vízi környezetre, vagy azon keresztül a vízhasználatokra – különösen az ivóvízre – vonatkozóan jelentős kockázatot jelentő anyagokra intézkedések:

- elsőbbségi anyagok fokozatos csökkentése
- elsőbbségi veszélyes anyagok (2. cikk 30. pont) bevezetésének, kibocsátásának fokozatos megszüntetése

### VKI 16. cikk (2)

célorientált, kockázatalapú értékelés a vízi ökotoxicitásra és a vízi környezeten keresztül érvényesülő humán toxicitásra összpontosítva

⇒ ökoszisztémák, emberi egészség védelme első helyen

immisszó alapú megközelítés: COM az immissziós határértékeket határozza meg, amelyek eléréséhez a TÁ feladata a szükséges emissziós határértékek megadása, kivéve nagy ipari létesítmények:

- IED – 2010/75/EU irányelv az ipari kibocsátásokról
- BAT következtetések, ref. dokumentumok



## EQS irányelv

VKI X. melléklet – elsőbbségi anyagok jegyzéke

EP és a T **2455/2001/EK határozata** (2001. november 20.) a vízpolitika területén az **elsőbbségi** anyagok jegyzékének megállapításáról

EP a T **2008/105/EK irányelve** (2008. december 16.) a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról, ..., valamint a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról

- elsőbbségi és elsőbbségi veszélyes anyagok jegyzéke (prioritási lista)
- környezetminőségi előírások (EQS) az elsőbbségi és egyéb veszélyes anyagokra vonatkozóan a felszíni vizekre (folyók, állóvizek, átmeneti és parti vizek), alkalmazási szabályok
- keveredési zónák meghatározására, alkalmazására vonatkozó szabályok
- emissziós leltár összeállítása és vezetése

VKI V. melléklet 1.4.3, EQSD 1 cikk: a jó kémiai állapot feltétele az EQS-nek való megfelelés



## EQSD felülvizsgálat

az Európai Parlament és a Tanács **2013/39/EU irányelve** ( 2013. augusztus 12. )  
a 2000/60/EK és a 2008/105/EK irányelvnek a vízpolitika terén elsőbbséginek  
minősülő anyagok tekintetében történő módosításáról :

- bizonyos anyagokra az EQS módosítása
- új anyagok, összesen: 45
- 8.b cikk: megfigyelési lista bevezetése

## Prioritási lista felülvizsgálata

EQS-ek meghatározása a toxicitás alapján történik

1. már bizonyítottan toxikus, rákkeltő,... anyagok és koncentrációk figyelembe vétele
2. paraméterek jellemzői, gyártástechnológiai, felhasználási adatai



# Települési szennyvíz kibocsátás határértékeinek meghatározása

terhelhetőségi számítások minden befogadóra

amennyiben a jó állapot nem teljesül, kibocsátási határérték szigorítás szükséges



# Potenciális szennyezőforrások

1. pontszerű: ipari/kommunális

- ipar: szigorúan szabályozott
- felhasználás során kikerülő

szennyezőanyagok:

direkt/indirekt kommunális szennyezés

2. diffúz: mezőgazdaság

erózió, lefolyás, levegőből kiülepedés



## Feladatok

1. a szennyező anyagok szaporodásával a környezet egészének magas szintű védelme érdekében
  - a szabályozásba foglalt anyagok számának növekedése
  - határértékek szigorodása várható
2. gyenge állapotú víztestek javítása
3. szennyezőforrások, útvonalak pontosabb azonosítása



## Emissziós szabályozás

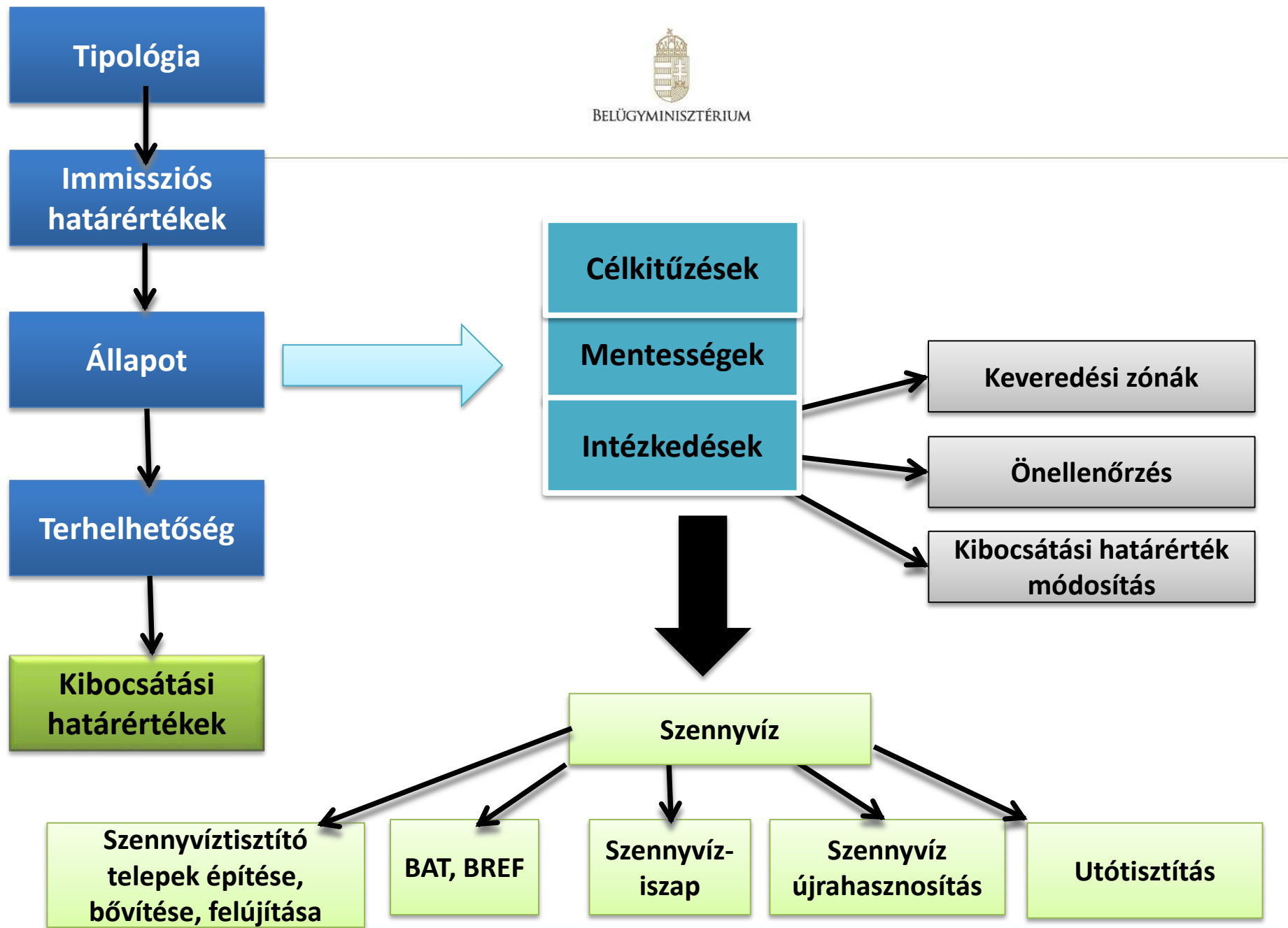
- kibocsátási határértékek előírása – általános/egyedi
- szennyezőforrások beazonosítása, szennyezési útvonalak azonosítása: emissziós leltár
- felszíni vizek terhelhetőségi vizsgálata
- hatékony intézkedések
  - megfelelő helyen/szennyezőnél
  - a hatással arányos mértékben



## Jogszabályok felülvizsgálata

Cél: a környezeti célkitűzés (jó állapot) eléréshez a leghatékonyabb intézkedések beazonosítása, vagyis a legkisebb ráfordítással elérni a jó állapotot

- a 14 éve kialakított szabályozás aktualizálása
- konzisztencia
- felesleges, idejét múlt elemek kivezetése
- új technológiák, új paraméterek
- elősegíteni a szennyező források pontosabb jellemzését (milyen anyagokat bocsát ki, ezek mekkora hatással vannak a befogadóra) ez által megtalálni a leghatékonyabb intézkedést (ott avatkozunk be és akkora mértékben ahol a legeredményesebb lehet) új eszközökkel, ...





BELÜGYMINISZTERIUM

[www.euvki.hu](http://www.euvki.hu)  
[www.vizeink.hu](http://www.vizeink.hu)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET.